

Biuletyn Polonistyczny

07.09.2022

Językoznawstwo

Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze 2022: Bliskie otoczenie człowieka. Leksyka, teksty, dyskursy

Autor/Redaktor: Magdalena Hawrysz, Magdalena Jurewicz-Nowak, Irmina Kotlarska
Wydawnictwo:: Uniwersytet Zielonogórski

Oddawany do rąk Czytelników tom gromadzi artykuły powiązane motywem bliskiego otoczenia człowieka, rozumianego zarówno w wymiarze przestrzennym, jak i społecznym.

Doświadczenie przestrzeni jest codziennym i powszechnym składnikiem ludzkiego świata. Szczególne znaczenie ma najbliższe otoczenie człowieka: przestrzeń zamknięta, oswojona, centrum ustalonych wartości, czyli to, co Yi-Fu Tuan określa jako miejsce. Rozróżnienie na miejsce i przestrzeń pozwala zwrócić uwagę nie tylko na ich fizyczne aspekty, ale także na wynikające z tej opozycji kategorie, jak bezpieczeństwo – groza, stabilność – ruch, separacja – wspólnota, prywatne – publiczne, bliski – daleki, tu – tam. Oczywiście jest też, że różne kultury (a zatem i języki) inaczej dzielą przestrzeń, inaczej ją mierzą, inne wartości przypisują jej częściom. Najbliższe otoczenie człowieka można zatem uznać za historycznie i kulturowo uwarunkowaną rzeczywistość konstruowaną rozmaicie przez określone społeczności. Nie sposób też zapomnieć o społecznym wymiarze najbliższego otoczenia człowieka, czyli wspólnot różnego rodzaju, w tym wspólnot wirtualnych.

Postrzegane w tej perspektywie zagadnienie bliskiego otoczenia człowieka daje okazję, by przyjrzeć się istotnemu wycinkowi codzienności człowieka i sposobom jego ujętych na różnych etapach dziejów polszczyzny (i innych języków) w odmiennych (kon)tekstach kultury. (...)

(fragment "Wstępu")

Spis treści

Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze

Bliskie otoczenie człowieka. Leksyka, teksty, dyskursy

pod red. Magdaleny Hawrysz, Magdaleny Jurewicz-Nowak, Irminy Kotlarskiej

Wstęp, s. 7

I. Bliskie otoczenie człowieka – w kręgu nazw osób i miejsc

Agnieszka Piela, O domaku, gniazdoszu, zapieczniku... Zapomniane synonimy leksemu *domator* w polszczyźnie, s. 13

Irmina Kotlarska, To, co dalekie, i to, co bliskie – nazwy własne i ich funkcje w materiałach do nauki języka angielskiego dla emigrantów wojennych z czasów drugiej wojny światowej, s. 29

Jarosław Pacuła, „Blisko domu”. Z historii określeń typu *dom dziecka*, *dom wariatów*, *dom starców*, s. 45

Nataliia Zotova, Koncept domu w powieściach dla młodzieży autorstwa Anny Łaciny, s. 71

Iwona Żuraszek-Ryś, O najbliższym otoczeniu człowieka na przykładzie zielonogórskich urbanonimów, s. 83

II. Bliskie otoczenie człowieka – w kręgu relacji międzyludzkich

Joanna Przyklenk, Kiedy obcy jest blisko. *Obcy* w relacjach świadków historii na przykładzie Powstania Warszawskiego, s. 97

Michał Szczyszek, Dyskurs parlamentarny jako przykład wspólnoty komunikatywnej? Obraz parlamentu oczami parlamentarzystów na tle przemian kulturowych (na podstawie "Korpusu Dyskursu Parlamentarnego" z lat 1918-2021), s. 113

Iwona Pałucka-Czerniak, Mechanizmy kształtowania się języka urzędowego w dokumentach małej wspólnoty cechowej (na materiale *Regestru pogłównego jako też i składki różnej* z lat 1757-1779), s. 127

Maria Trawińska, Determinanty prawne człowieka w średniowieczu z perspektywy historycznojęzykowej, s. 141

III. Bliskie otoczenie człowieka – w kręgu przyrody

Dominik Judek, Porównania przyrodnicze w powieści Olgi Tokarczuk *Prowadź swój pług przez kości umarłych*, s. 151

Magdalena Jurewicz-Nowak, Leksyka zwierzęca w prawnej odmianie języka na materiale *Speculum Saxonum* Pawła Szczerbica (XVI w.), s. 169

Agnieszka Urniaż, Toponimy w nazwach roślin polikonforntatywnie, s. 187

Monika Kaczor, „Szary łąbędź”. Kilka uwag na temat słownictwa tematycznego związanego z koronawirusem (na przykładzie „Tygodnika Powszechnego”), s. 195

Rok publikacji: 2022

Strony: 212

Słowa kluczowe: leksyka, dyskurs, przyroda, dzieje używania języka polskiego, relacje międzyludzkie, język, nazwy osób i miejsc